

cultuur anel

Factsheet uitkomsten onderzoek 2017

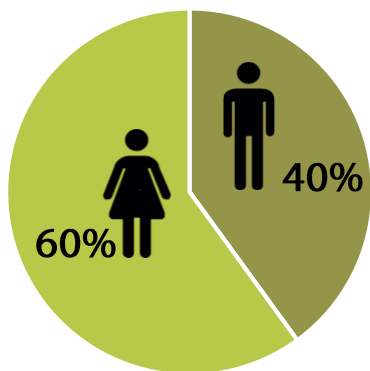
Deze factsheets bevatten de uitkomsten van onderzoek onder werkenden in de culturele sector. De gerapporteerde gegevens zijn in 2017 verzameld via Cultuurpanel gedurende meerdere vragenrondes.

1. [Achtergrondkenmerken](#)
2. [Werkenmerken](#)
3. [Werkhistorie: werknemers](#)
4. [Werkhistorie: zelfstandigen](#)
5. [Arbeidsduur](#)
6. [Inkomen](#)
7. [Pensioen en aov](#)
8. [Werkzekerheid: werknemers](#)
9. [Werkzekerheid: zelfstandigen](#)
10. [Loopbaanontwikkeling](#)
11. [Opleiding en scholing](#)
12. [Doorlopend leren](#)
13. [Actuele inzetbaarheid](#)
14. [Werkdruk](#)
15. [Gezondheid](#)
16. [Duurzame inzetbaarheid](#)
17. [Werktevredenheid](#)

522 Werkenden in de cultuursector.
Gemiddelde response is 61%.

De meeste leden zijn werkzaam in de podiumkunsten (62%). De verdeling over deelsectoren is niet representatief voor de gehele cultuursector.

Geslacht

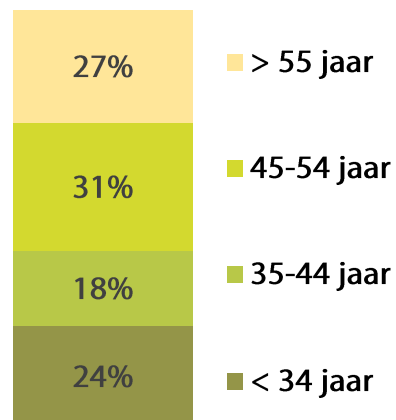

Opleiding

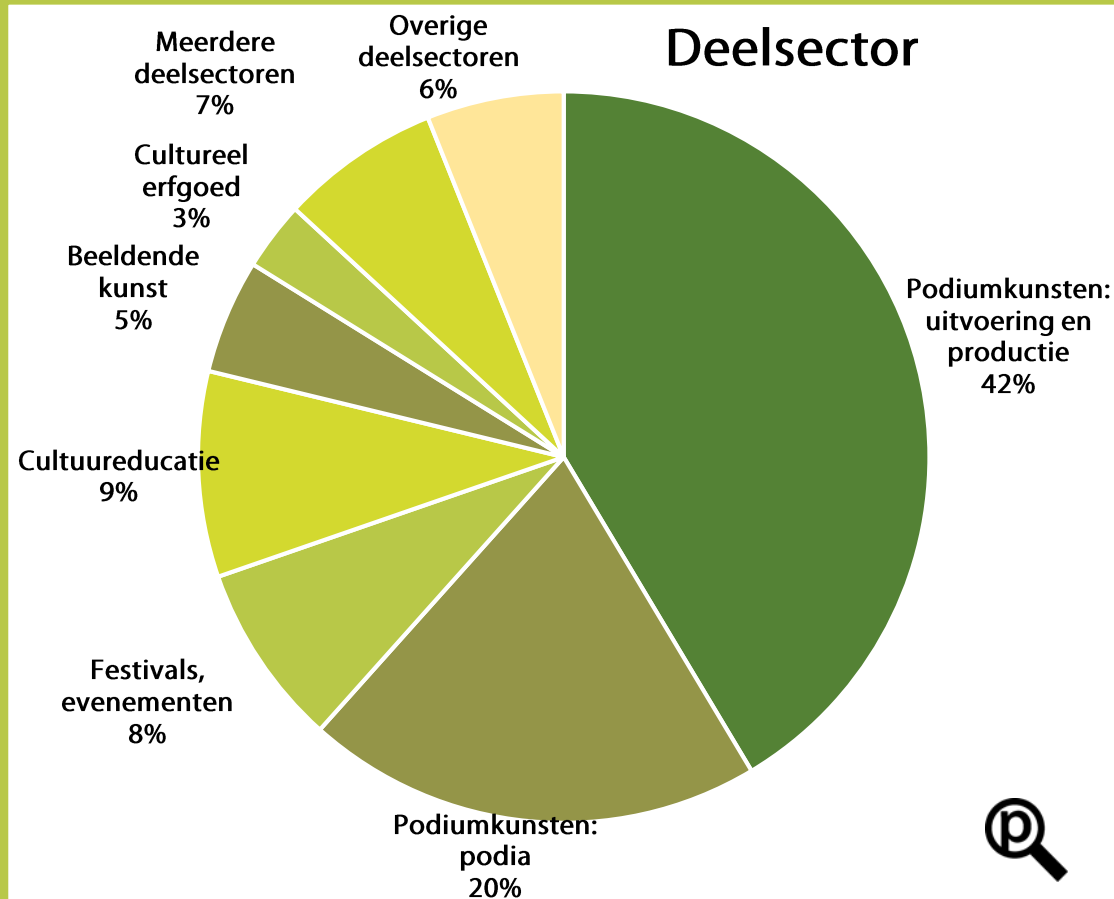
86% is hoger opgeleid (HBO/WO). In de totale beroepsbevolking is dit ongeveer 37%.

Leeftijd

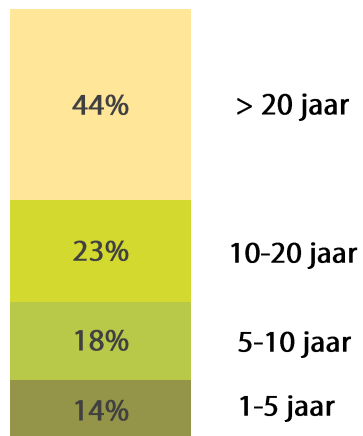
De totale beroepsbevolking bevat relatief meer jongere werkenden (15-24 jaar) en minder werkenden in de categorie 45-54 jaar.

Deelsector

Hoe lang werkzaam in de cultuursector

Gemiddeld werken twee op de drie panelleden (67%) meer dan 10 jaar in de cultuursector.

Leidinggevende functie?

De helft van de panelleden geeft leiding aan anderen, meestal over 1-10 medewerkers.

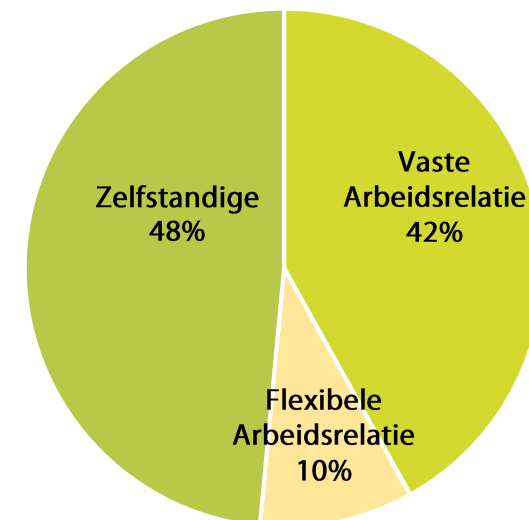

21% werkt zowel zelfstandig als in loondienst. Dit komt overeen met landelijke cijfers (19%; CBS, 2017)

Loondienst of zelfstandig?

44% werkt als zelfstandige
46% werkt in loondienst, waarvan ca. driekwart met een vast contract.

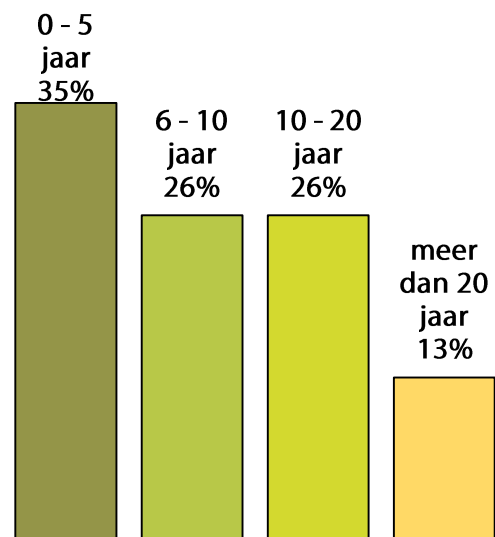

Het aandeel zelfstandigen in cultuurpanel is **hoger** dan landelijk (CBS, 2017: 17%).
Het aandeel werkenden met vaste of flexibele arbeidsrelatie is **lager** dan in de landelijke beroepsbevolking (resp. 61% en 23%).

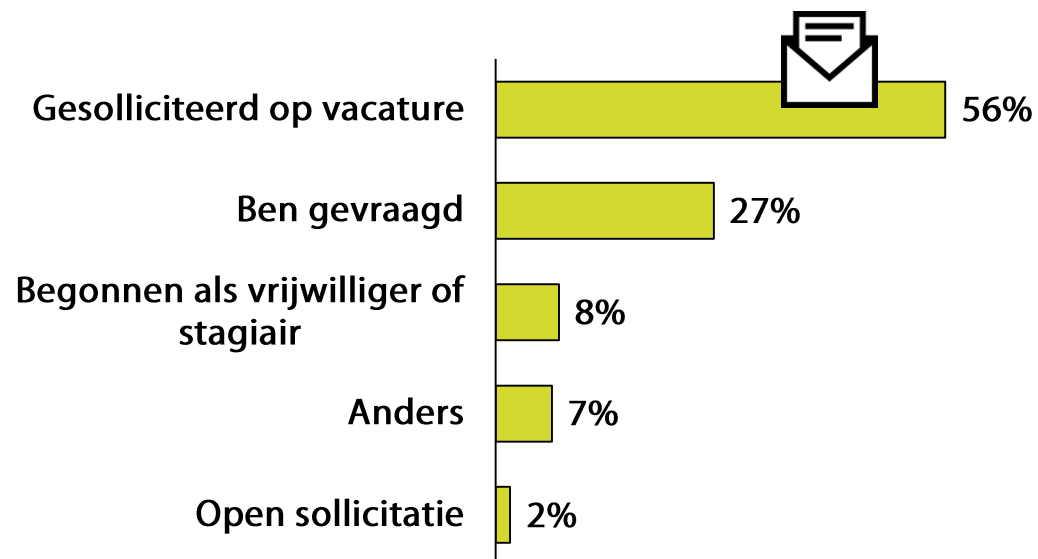
Hoe lang in dienst bij huidige werkgever?

- 35% werkt minder dan 5 jaar voor de huidige organisatie
- 52% tussen de 5 en 20 jaar
- 13% meer dan 20 jaar

Landelijk werkt één op de drie werknemers 10 jaar of langer bij dezelfde werkgever (CBS, 2018).

Hoe ben je aan je baan gekomen?

Meer dan de helft van de werknemers kwam aan een baan door te solliciteren. Ruim een kwart werd gevraagd.

Wat deed je vóór je huidige baan?

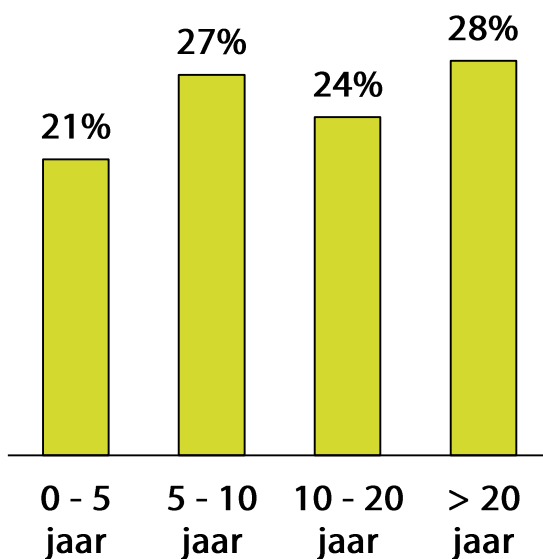
Ik werkte elders in dienst	59%
Ik werkte als zelfstandige	19%
Ik volgde een opleiding	12%
Ik was werkloos	4%
Anders	6%

Ca. 1 op de 5 werkte eerder als zelfstandige. De meeste van hen combineren hun werk als zelfstandige tegenwoordig met een baan in loondienst, waarbij het zwaartepunt qua tijd ligt op het loondienstverband.

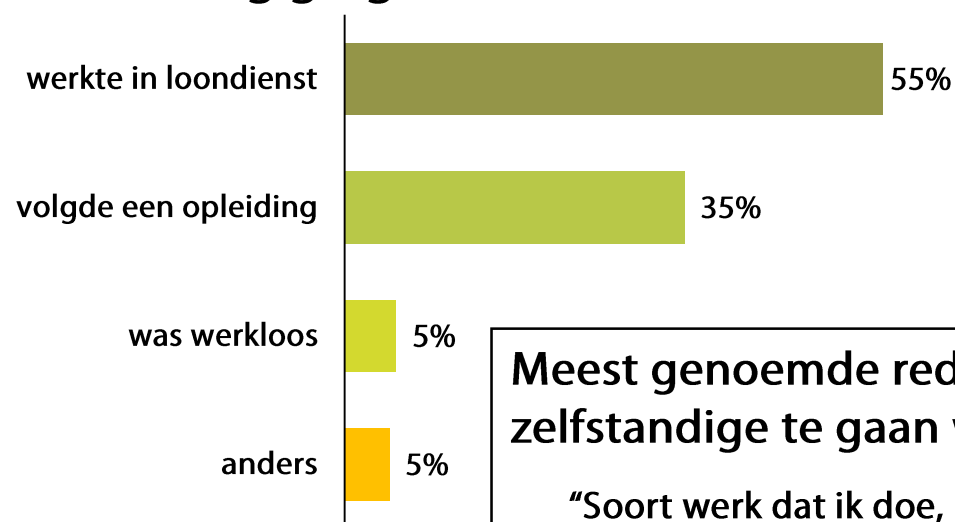
Hoe lang werkzaam als zelfstandige?

De groep zelfstandigen in Cultuurpanel is gelijkmatig verdeeld qua aantal jaren dat zij zelfstandig werkzaam zijn.

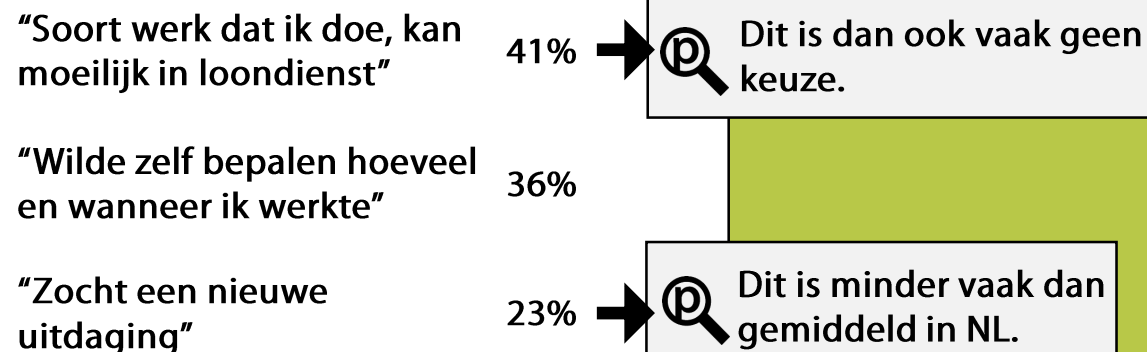
Meer dan een kwart werkt al langer dan 20 jaar zelfstandig.

Wat was de situatie voordat je zelfstandig ging werken?

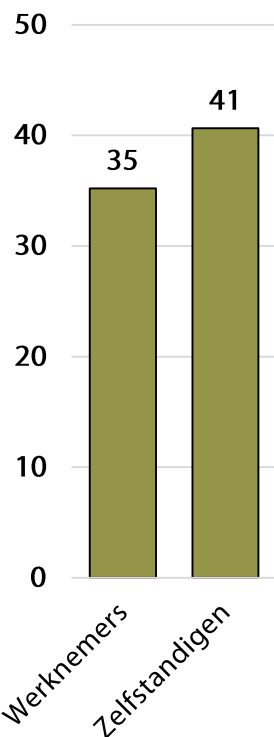

Meest genoemde redenen om als zelfstandige te gaan werken:

Uren per week

Zelfstandigen werken gemiddeld **41 uur** per week. **Werknemers** gemiddeld **35 uur**.

Werknemers: Overwerk?

85% van de ondervraagde werknemers maakt weleens overuren, gemiddeld 6 uur per week.

Dit is vaker en langer dan landelijk: 67% werkt wel eens' over. Gemiddeld 3 uur. (TNO, 2017).

Zelfstandigen: Hoeveel werkuren declarabel?

Gemiddeld brengen zelfstandigen **18 uur per week in rekening**. Afgezet tegen een gemiddelde werkweek van 41 uur betekent dit dat gemiddeld **23 uren per week niet declarabel** zijn.

Ofwel: 44% van de gewerkte uren is declarabel. Dit is flink minder dan het landelijk gemiddelde van 65% (Panteia, zzp-panel, 2014).

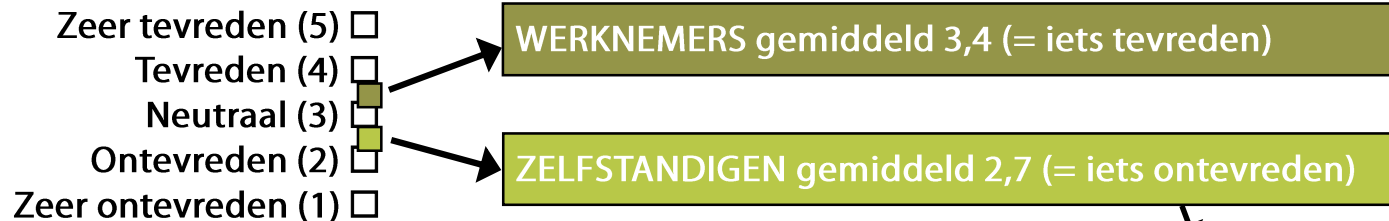
Doe je wel eens onbetaald werk?

Bijna tweederde (64%) van de **werknemers** doet wel eens onbetaald (over)werk. Dit is meer dan landelijk (51%; TNO, 2017). Onder **zelfstandigen** werkt bijna driekwart (73%) wel eens zonder geld te ontvangen. Dit is meer dan landelijk (64%; ZZP Barometer, 2017). Meestal gaat het om extra werk, overwerk of vrijwilligerswerk. Eén op de vijf zelfstandigen werkte (soms) voor een lager tarief.

	Werknemers	Zelfstandigen
Afgelopen jaar onbetaald werk gedaan?	64%	73%
Indien ja, op welke manier?		
- onbetaald (over)werk	61%	59%
- tarief verlaagd	-	21%
- vrijwilligerswerk	39%	20%
Geen onbetaald werk gedaan	36%	27%

Hoe (on)tevreden ben je over je inkomen?

Werknemers zijn meer tevreden met hun inkomsten dan zelfstandigen.

Meer dan de helft van de zelfstandigen geeft aan onvoldoende opdrachten (54,3%) te hebben.

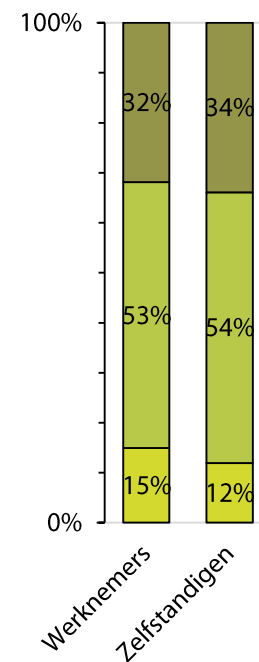
"Ik maak me zorgen over mijn financiële situatie."

Zelfstandigen maken zich meer zorgen over hun financiële situatie dan werknemers.

De huishoudens van zelfstandigen komen gemiddeld precies rond, waar die van werknemers netto eerder wat overhouden.

Wat is je tarief / salaris t.o.v. het marktgemiddelde?

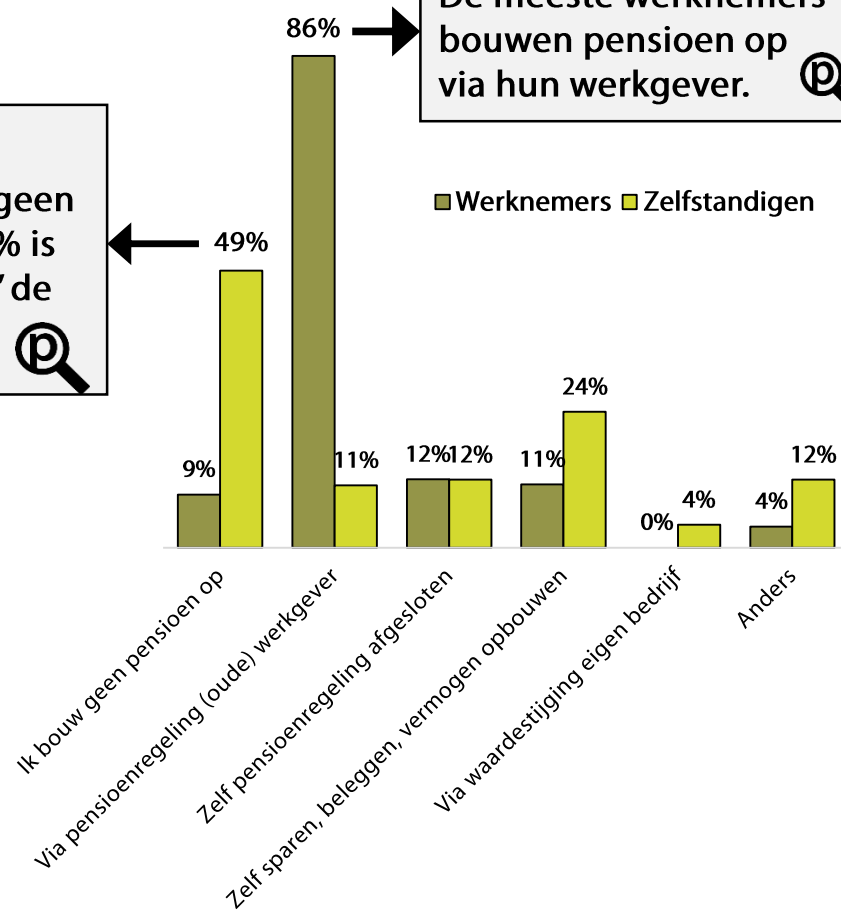
Ruim de helft van de werknemers en zelfstandigen verdient rond het marktgemiddelde. Ongeveer een derde verdient **onder** het marktgemiddelde.

■ lager dan het marktgemiddelde
■ rond het marktgemiddelde

Bouw je pensioen op?

Bijna de helft van de zelfstandigen bouwt geen pensioen op. Voor 93% is "Kan het niet betalen" de belangrijkste reden.

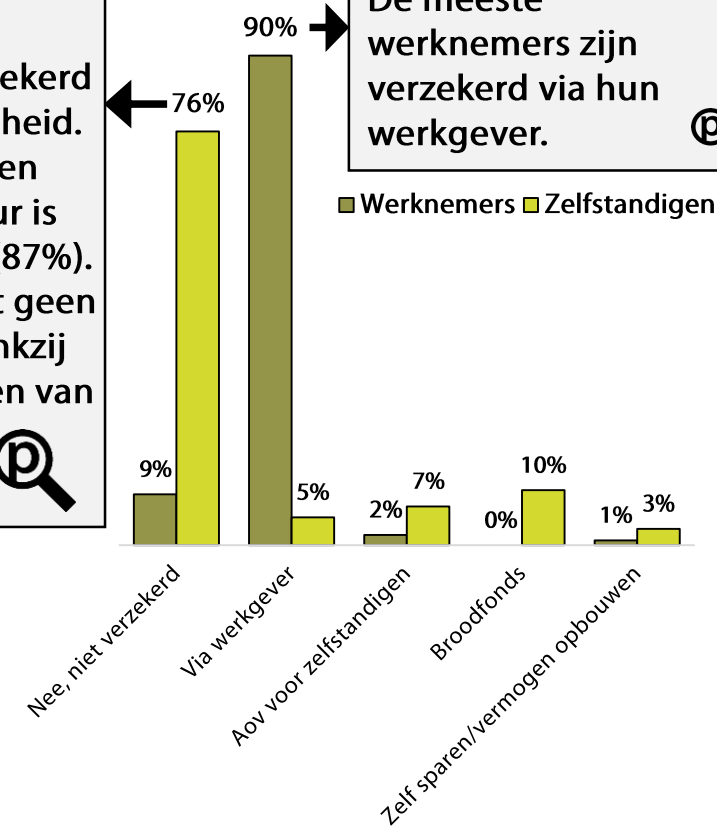
De meeste werknemers bouwen pensioen op via hun werkgever.

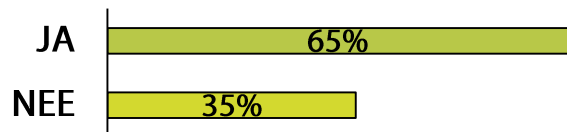
Ben je verzekerd tegen arbeidsongeschiktheid?

Driekwart van de zelfstandigen is niet verzekerd tegen arbeidsongeschiktheid. De meest genoemde reden hiervoor is dat het te duur is voor de ondervraagden (87%). Een klein deel (15%) zegt geen Aov nodig te hebben dankzij eigen reserves of inkomen van de partner.

De meeste werknemers zijn verzekerd via hun werkgever.

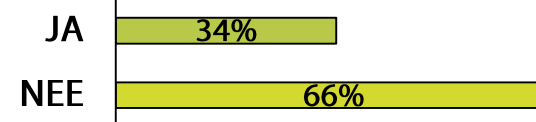
Heb je afgelopen jaar nagedacht om ander werk te zoeken?

Dit zijn even vaak mensen die zich zorgen maken over hun baan als mensen die zich geen zorgen maken.

Twee derde van de werknemers (65%) heeft het afgelopen jaar gedacht over het zoeken naar een andere baan (landelijk: 46%, NEA).

Maak je je zorgen over het behoud van je baan?

Een derde van de werknemers (35%) maakt zich zorgen over het behoud van zijn of haar baan (landelijk: 23%; NEA).

58% van deze werknemers ondernam daadwerkelijk actie.

Top ondernomen acties om ander werk te zoeken:

Naar advertenties gekeken	72%
Gesolliciteerd op een advertentie	59%
Via social media gezocht	28%
Op eigen initiatief een werkgever benaderd	26%

Waarom hebben mensen nagedacht over het zoeken van ander werk?

Dit zijn de meest genoemde redenen:

Ik wil me verder ontwikkelen	58%
Ik wil weleens iets anders	38%
Ik wil een baan waar ik beter vooruit kan komen	27%
Ik wil werk dat beter betaalt	23%

WERKZEKERHEID: ZELFSTANDIGEN

Hoe kom je aan nieuwe opdrachten?

Eigen netwerk	90%
Bestaande opdrachtgevers	75%
Acquisitie op eigen initiatief	56%
Eigen website	40%
Vakgenoten / beroepsorganisatie	31%
Facebook	22%
Fonds, subsidieregeling	18%
LinkedIn	12%
Detacheerder, intermediair etc.	9%
Twitter	6%
Wedstrijden, prijsvragen	4%
Online marktplaats	2%

Benutten van het eigen netwerk is voor 90% van de ondervraagde zelfstandigen een belangrijke acquisitiemethode.

= hoog vergeleken met 73% van de gemiddelde NL zelfstandige (CBS, 2017)

Hoe makkelijk kom je aan nieuwe opdrachten?

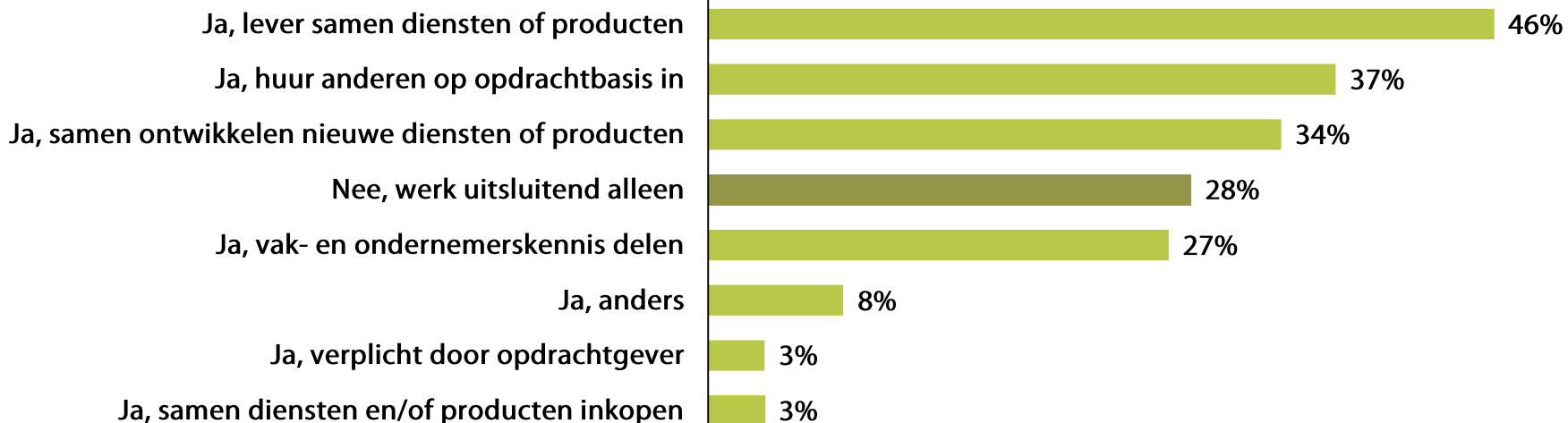
- ☒ Heel moeilijk
- ☒ Moeilijk
- ☐ Neutraal
- ☐ Makkelijk
- ☐ Zeer makkelijk

40% van de ondervraagde zelfstandigen vindt het acquireren van nieuwe opdrachten moeilijk of zeer moeilijk.

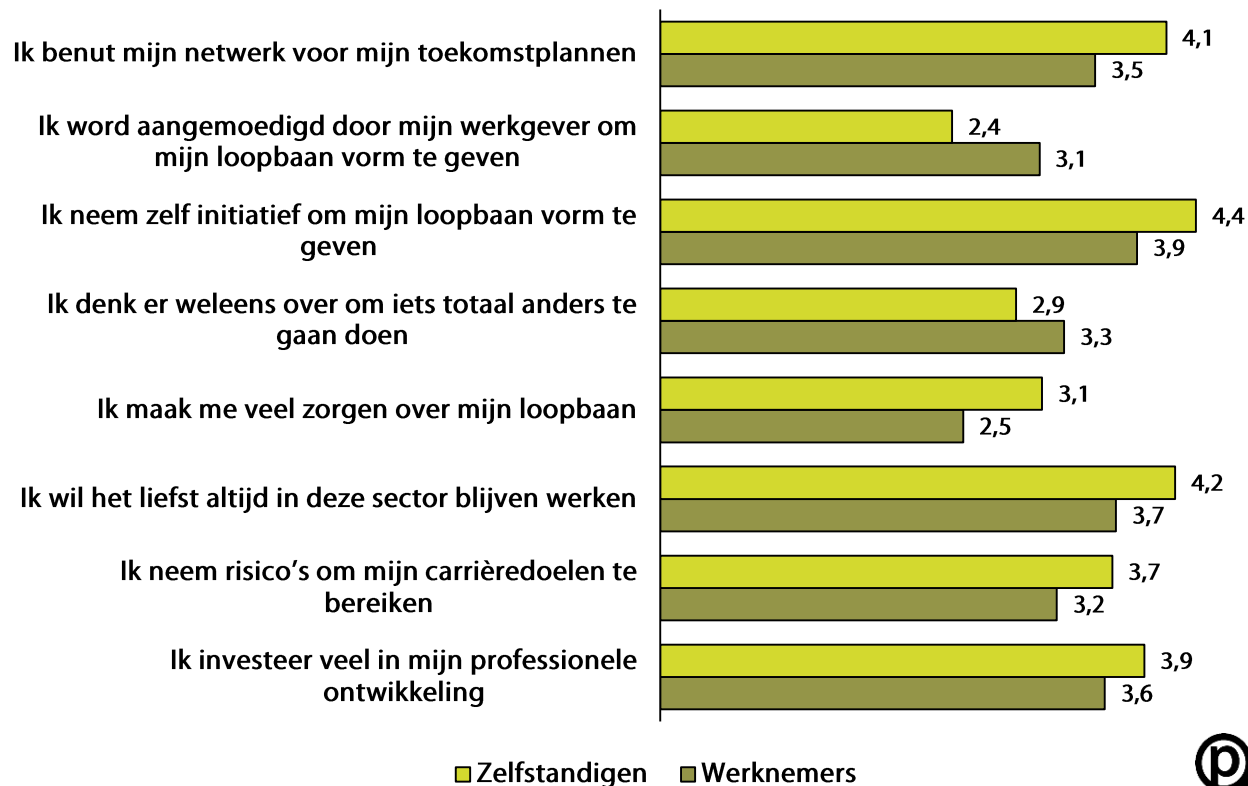
Werk je samen met andere zelfstandigen?

Bijna drie kwart van de zelfstandigen (73%) werkt zakelijk samen met andere zelfstandigen (b.v. elkaar inhuren). Ruim een kwart werkt uitsluitend alleen. In onderzoek van de KvK (2015) wordt een landelijk percentage niet-samenwerkers gevonden van 40%. Zelfstandigen in Cultuurpanel werken in dit opzicht dus relatief vaak samen.

Stellingen over je carrière: eens of oneens?

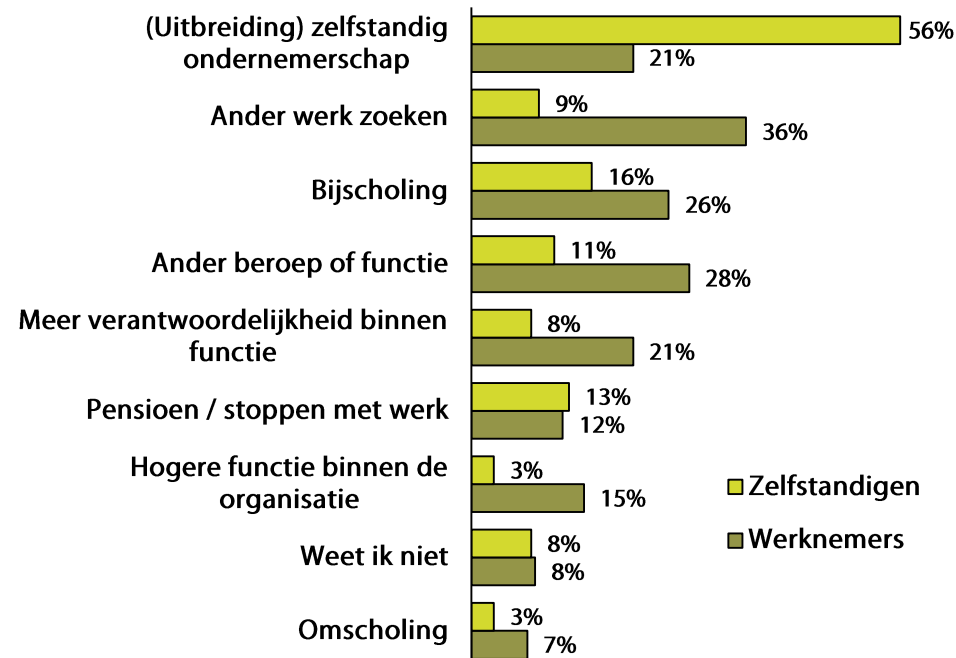
Uit de reacties op onderstaande stellingen blijkt dat zelfstandigen en werknemers anders tegen bepaalde aspecten van hun carrière aankijken.
(scoring: 1 helemaal oneens $\leftrightarrow$ 5 helemaal eens).

Wat wordt je volgende carrière stap?

Ruim de helft van de **zelfstandigen** (56%) noemt 'uitbreiding van ondernemerschap' als volgende stap. Eén op de zes zelfstandigen (16%) noemt 'bijscholing' en één op de tien (11%) overweegt een 'ander beroep of functie'.

De meeste genoemde volgende stap is voor **werknemers** 'het zoeken van ander werk' (36%), gevolgd door 'een ander beroep/functie' (28%) en bijscholing (26%).

Laatste 2 jaar een opleiding of training gevolgd?

	Cultuur- panel	Beroeps- bevolking
Werknemers	64%	51%
Zelfstandigen	52%	43%

Meer werkenden in de cultuursector hebben de afgelopen 2 jaar een opleiding of training voor hun werk gevolgd dan gemiddeld in NL.

Zelfstandigen, oudere werknemers en werknemers die >10 jaar werken in de cultuursector volgden minder vaak een opleiding.

Zowel werknemers als zelfstandigen vinden de mogelijkheid om te leren in het werk belangrijker dan de algemene beroepsbevolking.

“Er verandert veel in de culturele wereld, aanpassen en bijstellen is belangrijk”
(een Cultuurpanellid)

Belangrijkste doelen van de gevolgde opleidingen:

1. Verbreden kennis en vaardigheden om breder inzetbaar te zijn (38%)
2. Up-to-date houden van beroepscompetenties (20%)

...enige manier om relevant te blijven en werk te blijven waarderen

Als je niet kunt leren, wordt werken een last.

Stilstand is achteruitgang! Ik denk dat ik een beter musicus ben doordat ik wil blijven leren en het daardoor ook leuker blijf vinden. Dat heet passie.

Uhhh?!!
Leren?

Werk gaat hand in hand met persoonlijke ontwikkeling. Als ik er zelf niets meer van leer, dan kan ik net zo goed stoppen.

Zeker kunstenaars zijn met hun creatieve brein belangrijk voor innovatie. Daarvoor is flexibel zijn en leren een voorwaarde!

Steeds hetzelfde doen past niet bij een creatief beroep. Je bent altijd bezig met onderzoeken hoe dingen beter of anders kunnen en hoe je nieuwe dingen kunt incorporeren.

Als je even niet oplet, lig je achter

Door blijven leren is van levensbelang. Het maakt dat ik me kan onderscheiden in de markt en weet wat ik te bieden heb.

In mijn vak ben je nooit uitgeleerd – ik blijf leren tot het einde.

“Goed voor flexibiliteit van de geest, motivatie en ontwikkeling.”

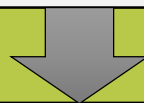
Het houdt me scherp!

“Ontwikkeling staat voorop, zeker in een kleine organisatie waarin je relatief snel een punt bereikt waarop je niet meer intern door kunt groeien en dus klaar moet zijn voor de arbeidsmarkt.”

Ik vind dit een recht van elke gemotiveerde werknemer!

Waarom vind je de mogelijkheid om te leren belangrijk?

Actuele inzetbaarheid = het vermogen om te voldoen aan de eisen van het huidige werk en om ander werk te vinden.

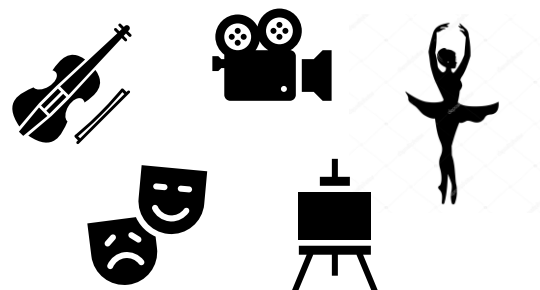

Hoe staat het met je huidige functioneren en inzetbaarheid?

De overgrote meerderheid (80% - 90%) van de cultuurpanelleden zegt te kunnen voldoen aan de fysieke en psychische eisen die het werk hun stelt. Dit geldt – net als landelijk – in iets grotere mate voor werknemers dan voor zelfstandigen.

Het aantal werknemers en zelfstandigen uit de cultuursector dat zegt te kunnen voldoen aan de psychische eisen is significant kleiner dan landelijk.

Minder werknemers uit de cultuursector (50%) denken dat ze gemakkelijk een andere baan kunnen krijgen dan landelijk (60%).

* NEA/ZEI, 2016/17.

	Werknemers		Zelfstandigen	
	Cpanel	NL*	Cpanel	NL
Kan makkelijk voldoen aan fysieke werkeisen	89%	91%	78%	82%
Kan makkelijk voldoen aan psychische werkeisen	85%	91%	79%	85%
Kan makkelijk baan/functie bij andere werkgever krijgen	50%	60%	-	-

Hoe hoog is jouw werkdruk?

Ruim de helft (55%) van de panelleden antwoordt: "HOOG" of "ZEER HOOG".

Zowel werknemers als zelfstandigen in de cultuursector ervaren een hogere werkdruk dan de algemene beroepsbevolking.

De werkdruk in de cultuursector ligt rond of zelfs boven het niveau van de top 10 beroepsgroepen met de hoogste werkdruk: leerkrachten, artsen, horecamedewerkers en juristen (CBS, 2017).

Respondenten met een leidinggevende functie ervaren een hogere werkdruk dan niet-leidinggevend.

Voor 21% (werknemers) tot 25% (zzp) gaat de hoge werkdruk (zeer) vaak ten koste van familie- of gezinsactiviteiten (landelijk: 10%).

Vooral emotioneel zwaar werk

Fysiek gezien verricht ruim 30% van de respondenten soms of regelmatig licht tot zwaar fysiek werk. In de algemene beroepsbevolking ligt dit percentage hoger, rond de 40%.

De emotionele veeleisendheid van het werk is voor de leden van cultuurpanel relatief hoog, met name in de podiumkunsten of beeldende kunst, en onder leidinggevend. De emotionele werkbelasting is vergelijkbaar met die in het onderwijs en de zorg.

Is je werk emotioneel veeleisend?

Hoe is over het algemeen je gezondheid?

74% van de panelleden antwoordt "GOED" of "ZEER GOED".

Dit is significant minder
dan in de algemene
beroepsbevolking (82%).

Werknemers voelen zich
gemiddeld gezonder dan
zelfstandigen.

Wie meer dan 10 jaar in
de cultuursector werkt,
voelt zich minder gezond
dan wie minder dan 10
jaar in de sector werkt.

Echter...

Burn-out?

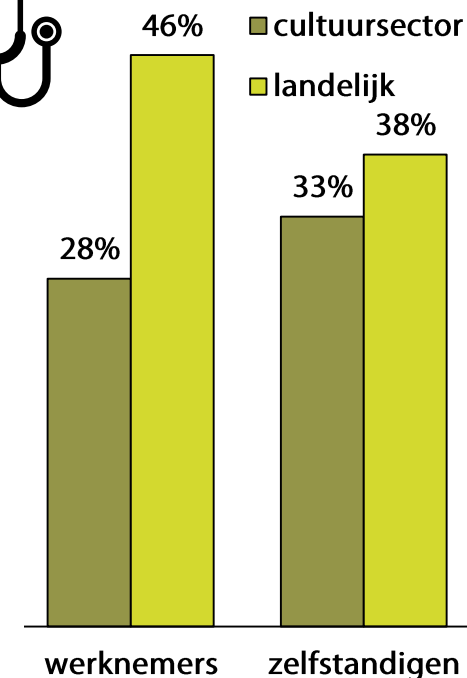
Het aantal zelfstandigen met burn-outklachten in cultuurpanel (20%) is meer dan tweemaal zo hoog als landelijk (8%; TNO, 2017).

Het aantal werknemers met burn-outklachten (16%) is vergelijkbaar met het landelijke niveau (15%; TNO, 2016).

Heeft u het afgelopen jaar wel eens verzuimd door ziekte?

Werknemers en zelfstandigen in cultuurpanel verzuimen niet alleen **minder vaak**, maar ook **minder langdurig** door ziekte dan werknemers en zelfstandigen in het algemeen.

Duurzame inzetbaarheid = het vermogen om gezond, vitaal en productief deel te nemen aan betaalde arbeid tot de pensioenleeftijd.

Tot welke leeftijd wil je / kan je doorgaan met werken?

Zowel werknemers als zelfstandigen denken resp. gemiddeld 4 tot 11 jaar langer door te *willen* werken dan de gemiddelde werkende in Nederland.

Het aantal jaren dat ze denken door te *kunnen* werken, ligt 5 (werknemers) tot 6 jaar (zelfstandigen) hoger dan het landelijke gemiddelde.

Sommige **zelfstandigen** geven als toelichting aan dat zij door een **tekort aan pensioenopbouw** wel *moeten* doorgaan met werken na hun pensioenleeftijd.

Langer doorwerken hangt samen met gezondheid, maar kan ook financiële noodzaak zijn

Willen doorwerken is een indicator voor vitaliteit

	Werknemers		Zelfstandigen	
	Cpanel	NL*	Cpanel	NL
WILLEN doorwerken	67	63	78	67
KUNNEN doorwerken	68	63	73	67

* NEA/ZEA, 2016/17.

Duurzame inzetbaarheid: eigen verantwoordelijkheid?

Meer dan 8 op de 10 panelleden zegt zelf verantwoordelijk te zijn voor zijn of haar duurzame inzetbaarheid.

Ook zegt het merendeel bewust na te denken over en bezig te zijn met hun (toekomstige) inzetbaarheid.

Zelfstandigen iets minder vaak (72%) dan werknemers (84%).

Hoe tevreden ben je met je werk?

- Zeer tevreden (5) ☐
 Tevreden (4) ☐
 Neutraal (3) ☐
 Ontevreden (2) ☐
 Zeer ontevreden (1) ☐

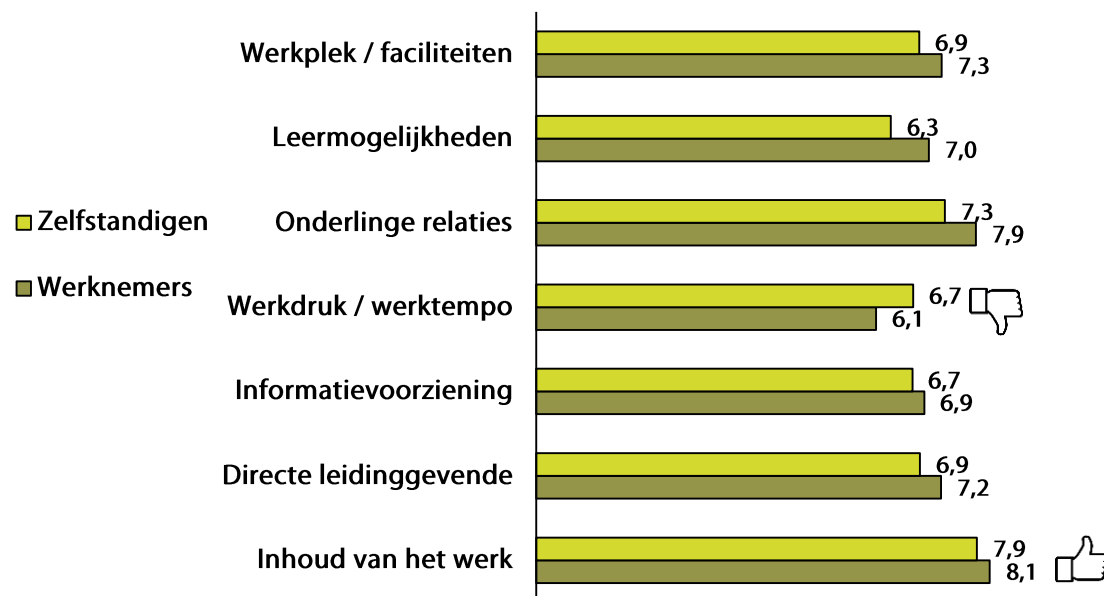

81% van de **werknemers** met een vaste arbeidsrelatie is (zeer) tevreden over het werk dat ze doen (landelijk: 77%, TNO, 2016).
Van de **zelfstandigen** is 74% (zeer) tevreden met hun werk (landelijk: 81%; TNO, 2017).

Afgelopen jaar overwogen te stoppen met je werk als zelfstandige?

28% van de ondervraagde zelfstandigen heeft het afgelopen jaar overwogen het werk als zelfstandige te stoppen.

Welk cijfer (1-10) geef je aan de volgende aspecten van je werk?

Werkdruk / werktempo scoort het laagst. Zelfstandigen zijn op dit punt wel meer tevreden dan werknemers.

De inhoud van het werk krijgt het hoogste cijfer.

Werknemers zijn meer tevreden dan zelfstandigen met de onderlinge relaties en leermogelijkheden op het werk.

sociaalfonds/podiumkunsten

Cultuurpanel is een initiatief van het Sociaal Fonds Podiumkunsten en is mede mogelijk gemaakt met financiële ondersteuning van het Sectorplan Cultuur.

Sociaal Fonds Podiumkunsten (SFPK)

Joh. M. Coenenstraat 4 – links, 1071 WG Amsterdam
06 12 98 33 01, post@sfpk.nl, www.sfpk.nl

Onderzoek en vormgeving

Kenniseffect - onderzoek & advies
Henk Jelle Zandbergen
Jan Willem van de Velde

©2018.

Ondanks alle zorg die aan de samenstelling van deze uitgave is besteed, aanvaarden wij geen aansprakelijkheid voor schade die het gevolg is van eventuele fouten.